

Beleidskader Sociaal Domein

Gelijk in kansen, verschil in aandacht

Voorwoord

Vincent van Gogh zei: "Wat zou het leven zijn als we geen moed hadden om iets te proberen?" Deze moed om te doen en aandacht voor elkaar vormen de kern van onze visie voor het sociaal domein binnen dit beleidskader. Volwaardig mee kunnen doen in Nueneen en baas zijn over je eigen leven is de basis van de visie voor het sociaal domein.

Dit beleidskader sociaal domein Nueneen c.a. geeft richting voor het beleid, de regelingen, de uitvoering(splannen), voor inkoop en subsidierelaties in het sociaal domein.

In Nueneen geloven wij dat aandacht werkt. Waar je je aandacht op richt, daar stroomt energie naar, of je het nu bewust of onbewust doet, het groeit.

Nueneen is een plek waar wij samen de uitdagingen van het leven aangaan. Ons beleidskader sociaal domein biedt richting en beschrijft onze rol als gemeente. Wij richten ons op mogelijkheden, geluk, welzijn, veiligheid, ontwikkeling, werk en financiële stabiliteit, zodat iedereen volwaardig kan deelnemen aan het leven in Nueneen. Wij bieden gelijke kansen en waarderen de unieke kwaliteiten van onze inwoners, met aandacht voor hun talenten en mogelijkheden.

Onze rijke cultuur en natuur, zoals het Vincent van Gogh Village, vormen een inspirerende achtergrond voor het dagelijkse leven. Wij staan in verbinding met elkaar en zijn betrokken. Dankzij de vele initiatieven in onze buurten en wijken bloeit onze gemeente. Deze initiatieven zorgen voor zelf- en samenredzaamheid en een veerkrachtige samenleving. Iedereen kan zijn talenten inzetten voor het welzijn van anderen.

Wij streven naar een Nueneen waar iedereen zich thuis voelt en kan bijdragen aan een sociale en sterke gemeenschap. Wij ondersteunen onze inwoners om hun eigen kracht te ontwikkelen en te benutten, zodat iedereen volwaardig kan deelnemen aan het leven in Nueneen. Onze verenigingen en stichtingen zijn de ruggengraat van Nueneen. Zij brengen mensen samen, bevorderen sociale verbindingen en bieden talloze mogelijkheden voor persoonlijke ontwikkeling en gemeenschapszin. Of het nu gaat om sport, cultuur, muziek of vrijwilligerswerk, onze verenigingen en stichtingen zorgen voor een rijk aanbod aan activiteiten waar iedereen aan kan deelnemen.

Onze lokale bedrijven spelen een belangrijke rol in het versterken van onze gemeenschap. Zij bieden werkgelegenheid, stimuleren de lokale economie en dragen bij aan een levendige en dynamische omgeving. Wij zijn trots op de samenwerking met onze ondernemers, die met hun innovatie en inzet bijdragen aan het welzijn van onze inwoners. Ook zijn we trots op onze verenigingen en stichtingen, die bevlogen zoveel mensen het gevoel weten te geven dat zij erbij horen en mee kunnen doen in Nueneen.

Kortom, Nueneen is een gemeente waar het goed wonen, werken en leven is. Een plek waar iedereen de ondersteuning krijgt die nodig is om volwaardig deel te nemen aan de samenleving en waar geluk, welzijn en veiligheid centraal staan.

Wethouder Niels Wouters

Portefeuillehouder sociaal domein (Foto: Peter de Koning)

Samenvatting & conclusie

Moed om te doen en aandacht voor elkaar zijn belangrijk. Waar je aandacht op richt, groeit. Wij hebben elkaar nodig. Nueneens kracht zit in het samenwerken om uitdagingen aan te kunnen. Dat is nog belangrijker in een toekomst waarin wij dat met minder geld moeten doen.

De gemeente Nueneen streeft naar een veerkrachtige samenleving waarin iedereen volwaardig kan deelnemen, met aandacht voor mogelijkheden, geluk, welzijn, veiligheid, ontwikkeling, arbeid en financiële stabiliteit. Samen- en zelfredzame inwoners doen mee en helpen elkaar. Lokale verenigingen en stichtingen zijn van groot belang voor de sociale verbinding en persoonlijke ontwikkeling. Zij bieden een breed scala aan activiteiten voor alle inwoners. Lokale bedrijven en ondernemers spelen een belangrijke rol in het versterken van de gemeenschap door werkgelegenheid te bieden en de lokale economie te stimuleren. Dit beleidskader is kaderstellend en geeft richting aan beleid en uitvoering. Bij beleidsopgaven, implementatieplannen, regelingen, inkoop en subsidies houden wij rekening met dit beleidskader. Onder lokale autonomie werken wij regionaal samen.

Uitgangspunten

In dit beleidskader zijn de volgende uitgangspunten te herkennen, namelijk:

- de integrale karakter van onze visie op beleid en uitvoering;
- meer dan tot nu toe aandacht voor preventie door een sterke cohesie en veerkracht;
- de basis op orde op maatschappelijk en persoonlijk niveau;
- resultaatgerichte samenwerking met partners, eventueel via inkoop en subsidies waarin wij kwaliteit behouden dan wel verbeteren;
- effect van bovengenoemde is dat er een evenwichtige toekomstbestendige financieel beleid gevoerd kan worden.

Conclusie

De gemeente Nuenen heeft een duidelijke missie en visie om een sterke, gezonde en vitale samenleving te zijn waarin sociale verbinding en inclusiviteit centraal staan. Door samen te werken met lokale en regionale partners, kan de gemeente effectief werken aan het bevorderen van zelf- en samenredzaamheid, veiligheid, en een gezonde leefomgeving voor alle inwoners. De samenwerking richt zich ook buiten de grenzen van de gemeente Nuenen, zoals met de Dommelregio, de provinciale regio en ook op nationaal niveau met bijvoorbeeld VNG en Divosa. Met een gezamenlijke inspanning en een integrale aanpak kan Nuenen een veerkrachtige en betrokken gemeenschap blijven waar iedereen meetelt en volwaardig deelneemt. Dit beleidskader is richtinggevend voor onze beleid, regelingen, uitvoering(splannen), inkoop- en subsidierelaties.

Uitdagingen

De belangrijkste uitdagingen voor het sociaal domein in Nuenen zijn vergelijkbaar met die in veel andere gemeenten. De meest prominente uitdagingen zijn:

1. Stijgende kosten en gebruik

De kosten voor zorg en ondersteuning blijven stijgen, terwijl steeds meer mensen een beroep doen op deze voorzieningen¹.

2. Bereik van kwetsbare groepen

Niet alle kwetsbare groepen worden effectief bereikt². Dit kan te maken hebben met een gebrek aan informatie, vertrouwen of toegankelijkheid van de diensten.

3. Inclusiviteit

De samenleving is nog niet volledig inclusief. Er zijn nog steeds groepen die moeite hebben om volwaardig deel te nemen aan de maatschappij³.

4. Integraal werken

Het samenwerken tussen verschillende domeinen, zoals zorg, werk en inkomen, maar ook aanpalende domeinen als wonen, economische zaken, onderwijs, et cetera zijn essentieel voor het borgen van het meedoen van inwoners. Voorkomen van versnipperde en minder effectieve ondersteuning door samenhang in beleid helpt⁴.

5. Financiële beperkingen

Gemeenten hebben vaak te maken met beperkte budgetten, wat het moeilijk maakt om alle benodigde ondersteuning te bieden⁵.

6. Demografische veranderingen

Dubbele vergrijzing en andere demografische veranderingen zorgen voor een toenemende vraag naar zorg en ondersteuning⁶.

1) <https://www.scp.nl/binaries/scp/documenten/publicaties/2022/03/15/uitdagingen-in-het-sociaal-domein/Uitdagingen+in+het+sociaal+domein.pdf>

2) <https://www.scp.nl/binaries/scp/documenten/publicaties/2022/03/15/uitdagingen-in-het-sociaal-domein/Uitdagingen+in+het+sociaal+domein.pdf>

3) <https://www.scp.nl/binaries/scp/documenten/publicaties/2022/03/15/uitdagingen-in-het-sociaal-domein/Uitdagingen+in+het+sociaal+domein.pdf>

4) <https://www.scp.nl/binaries/scp/documenten/publicaties/2022/03/15/uitdagingen-in-het-sociaal-domein/Uitdagingen+in+het+sociaal+domein.pdf>

5) <https://www.scp.nl/binaries/scp/documenten/publicaties/2022/03/15/uitdagingen-in-het-sociaal-domein/Uitdagingen+in+het+sociaal+domein.pdf>

6) <https://www.scp.nl/binaries/scp/documenten/publicaties/2022/03/15/uitdagingen-in-het-sociaal-domein/Uitdagingen+in+het+sociaal+domein.pdf>

7. Gevolgen van maatschappelijke ontwikkelingen:

Factoren zoals de coronapandemie en economische veranderingen hebben een grote impact op het welzijn en de ondersteuning van inwoners⁷.

8. De gemeente Nuenen werkt samen...

...met lokale verenigingen, stichtingen en bedrijven⁸ om deze uitdagingen aan te pakken en de sociale cohesie te versterken⁹.

1. Inleiding

De gemeente Nuenen c.a.¹⁰ heeft een grote verantwoordelijkheid als het gaat om het welzijn, de gezondheid, de (inkomens)ondersteuning en zorg voor haar inwoners. "Er samen zijn waar dat nodig is en zo in elke wijk aandacht hebben voor elkaar, is voor ons uitgangspunt van handelen¹¹." Als gemeente maken wij ons daar samen met onze inwoners hard voor. Dit uitgangspunt biedt een waarborg voor de sociale verbinding en veerkracht van de Nuenense gemeenschap. De gemeente faciliteert, biedt - en organiseert waar nodig ondersteuning en neemt initiatief om de inwoners te organiseren om in verbinding te blijven / - te komen. Als gemeente blijven wij werken aan deze samenhangende koers voor het sociaal domein.

Inwoners van de gemeente Nuenen organiseren zich voor een veilige, duurzame en inclusieve gemeenschap waarin hun behoeften en wensen centraal staan. Dat is noodzakelijk in een vergrijzende samenleving, een groeiend aantal; één en twee persoonshuishoudens en individualisering. Een samenhangend stelsel binnen het gemeentelijk beleid en de lokale uitvoeringspraktijk helpt het bevorderen van de participatiemogelijkheden en kwaliteit van het leven binnen Nuenen. Dit beleidskader sociaal domein is dan ook geen losstaand document. De omgevingsvisie, "Visie op wonen, welzijn en zorg" en de in dit beleidskader geformuleerde visie op het sociaal domein zijn met elkaar verbonden en aanvullend op elkaar. De gemeente Nuenen wil in gezamenlijke verantwoordelijkheid met de in onze gemeente actieve inwoners en organisaties garanderen dat een samenleving in stand blijft met een veilig en duurzaam woon- en leefklimaat, een solide hechte infrastructuur waaraan iedereen kan deelnemen met passende ondersteuning.

1.1 Het sociaal domein

Het doel van het sociaal domein is mensen te ondersteunen om zo zelfstandig mogelijk te leven en deel te nemen aan de samenleving. De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Jeugdwet en de Participatiewet vormen de basis voor het sociaal domein en daarmee ook voor dit Beleidskader. Voor deze wetten heeft de gemeente een zorgplicht en het betreffen openeindregelingen.

Nederlandse gemeenten krijgen meer verantwoordelijkheden van de rijksoverheid, maar vaak met minder budget dan waarvoor het rijk zelf die taken uitvoerde. Dat leidt tot een noodzaak om binnen de bestaande wettelijke kaders te blijven denken, terwijl de transities in 2015 juist vroegen om buiten de kaders te denken voor innovaties. Bij die verantwoordelijkheden horen de (wettelijke) taken en ontwikkelingen op het gebied van eenzaamheid, armoede, Hervormingsagenda Jeugd, beschermd wonen, het Integraal Zorgakkoord (IZA), veiligheid, onderwijs, schuldhulpverlening, publieke gezondheid, wonen, integratie, cultuur, sporten en bewegen. De zorg die binnen een instelling werd gegeven gaat steeds meer naar de eigen thuissituatie, zonder een gelijkmatige verdeling van de financiering versterkt de neiging om binnen de kaders van deze wetten (kolommen) te blijven denken.

Om effectieve en betaalbare ondersteuning te kunnen blijven bieden, moeten wij prioriteiten stellen en zorgen voor samenhang tussen alle welzijnsactiviteiten en -diensten binnen de gemeente. Als gemeenschap doen wij beroep op actieve burgerschap bij inwoners en gemeenschapsopbouw. De hierboven genoemde beleidsterreinen vallen onder die samenhang en staan niet los van elkaar en ook niet van het sociaal domein¹². Die samenhang in beleid komt bijvoorbeeld terug in gemeenschapsopbouw, zoals uitgevoerd binnen wijkgericht werken.

7) <https://www.scp.nl/binaries/scp/documenten/publicaties/2022/03/15/uitdagingen-in-het-sociaal-domein/Uitdagingen+in+het+sociaal+domein.pdf>

8) <https://www.nuenenhelpt.nl/is/organisaties>

9) <https://www.nuenen.nl/asd>

10) Nuenen, Gerwen en Nederwetten

11) Samenwerken aan Nuenen – Coalitieprogramma 2022-2026

12) Propositie 'De waarde van het sociaal domein' (26 januari 2024): https://vng.nl/sites/default/files/2021-04/de-winst-van-het-sociaal-domein_def.pdf

1.2 De drie domeinen van het sociaal domein

De Jeugdwet, de Wmo en de Participatiewet vormen het sociaal domein. De andere terreinen helpen bij het bereiken van de doelen binnen het sociaal domein. Samenhang is daarom belangrijk. Gemeenten hebben veel vrijheid om ondersteuning in te richten binnen de kaders van verschillende wetten zoals de Wet inburgering, Wgs (Wet gemeentelijke schuldhelpverlening), Wsc (Wet op het specifiek cultuurbeleid), Jeugdwet, Wmo (Wet maatschappelijke Ondersteuning) en Wpg (Wet publieke gezondheid). De Participatiewet is gedetailleerder uitgewerkt met veel regels en procedures. Beweging- en sportbeleid is een gemeentelijke verantwoordelijkheid zonder wettelijke verplichting.

1.2.1 Jeugdwet

De Jeugdwet biedt ondersteuning aan kinderen en jongeren met psychische, psychosociale, gedragsproblemen, of beperkingen. De wet benadrukt eigen verantwoordelijkheid en het gebruik van het sociale netwerk. Belangrijke doelen zijn het versterken van de eigen kracht (eventueel in samenwerking met het eigen netwerk), minder medicatie, maatwerkondersteuning, samenhangende gezinszorg en minder regeldruk voor professionals. De hervormingsagenda jeugd streeft naar duurzame jeugdhulp en een inclusieve samenleving met passende en tijdige ondersteuning binnen het eigen netwerk. Waar mogelijk realiseren wij een beweging van individuele aanpak naar bijvoorbeeld een collectieve – peer to peer educatie.

1.2.2 De Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo)

De Wmo biedt ondersteuning om inwoners zo lang mogelijk zelfstandig thuis te laten wonen. De wet benadrukt eigen verantwoordelijkheid en biedt huishoudelijke hulp, begeleiding, dagbesteding, welzijnswerk, mantelzorgondersteuning, beschermd wonen en opvang bij huiselijk geweld of dakloosheid. Continuïteit van zorg voor jongeren die 18 worden en ouderen die langer thuis wonen, is belangrijk. De gemeente werkt samen met partners zoals GGZ, huisartsen, en welzijnsorganisaties.

1.2.3 De Participatiewet

De Participatiewet heeft als doel iedereen naar vermogen te laten deelnemen aan de samenleving en in eigen levensonderhoud te voorzien. Het biedt een sociaal minimum inkomen als er geen andere voorzieningen zijn. De wet richt zich op het begeleiden van mensen naar werk en het ondersteunen van hun participatie.

1.3 Aanleiding actualisatie visie sociaal domein

De raad heeft het college van burgemeester en wethouders met het raadsbesluit van 17 februari 2022 opdracht gegeven de visie op het sociaal domein te vernieuwen. In heel Nederland en ook in de gemeente Nuenen is te zien dat de zorgvraag en de druk op het sociaal domein toeneemt. Het rijk heeft programma's¹³ opgezet die als doel hebben om de zorg toekomstbestendig¹⁴ te maken. Daarmee is nog niet de krapte op de arbeidsmarkt opgelost en het de financiële bijdrage van het rijk in verhouding met de verantwoordelijkheden die de gemeenten hebben. Er zijn steeds minder mensen beschikbaar om het werk uit te voeren vanwege de vergrijzing en voortvloeiend uit de stijging van de zorgvraag.

Het sociaal domein blijft in ontwikkeling en door nieuwe wetgeving en ontwikkelingen in de samenleving steeds in verandering, met een groeiende financiële druk. Het is in het belang van de inwoners dat wij daar een duidelijke en inspirerende visie op hebben, waar wij naar toe werken. De toenemende vraag naar zorg en ondersteuning is onder andere het gevolg van vergrijzing, toenemende complexiteit in casuïstiek en hoge maatschappelijke druk (onder andere bij jeugd).

Daarnaast hebben we te maken met flinke loon- en prijsstijgingen bij onze verbonden partijen en uitvoeringsorganisaties. In een tijd waarin gemeenten er steeds meer (wettelijke) verantwoordelijkheden bij krijgen, die wij moeten uitvoeren binnen beperkte financiële ruimte. Vanwege de juridische en maatschappelijke ontwikkelingen (zie hoofdstuk 6 'Trends en ontwikkelingen') is de huidige visie op het sociaal domein "Persoonlijk en Dichtbij" aan vernieuwing toe.

De visie op wijkgericht werken (vastgesteld op 17 mei 2023) was een eerste actualisatie van de visie op het meedoen, waarin veerkracht, sociale cohesie en leefbaarheid in de wijken uitgebreid aan de orde zijn gekomen. In de Omgevingsvisie staat dat wij streven naar een "groen, dorps, rustig, gezellig en gezond Nuenen". De visie van de gemeenteraad van Nuenen op het wonen, welzijn en zorg is "een gezond en betrokken Nuenen waar de inwoners zo lang mogelijk prettig en zelfstandig kunnen (blijven) wonen in een veilige, toegankelijke en inclusieve woonomgeving".

13) Nieuwe aanpak leefbaarheid en veiligheid in wijken | Nieuwsbericht | [Rijksoverheid.nl](https://rijksoverheid.nl)

14) Naar een Inclusieve Samenleving (20 april 2020 [Rijksfinancien.nl](https://rijksfinancien.nl))

De gemeente Nuenen ondersteunt vanuit verschillende domeinen haar inwoners om deel te kunnen nemen aan de maatschappij. Het is belangrijk dat deze domeinen goed met elkaar samenhangen om recht te doen aan de hervorming van het sociaal domein.

Om ook in de toekomst het sociaal domein houdbaar en betaalbaar te houden is het noodzakelijk om over de domeinen heen integraal te werken zodat de kosten beheersbaar blijven¹⁵. De ontwikkelingen en financiën vragen om een permanent kritische blik op de bestedingen in het sociaal domein.

1.4 Totstandkoming - Proces

Deze integrale visie is in samenwerking met de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders, maatschappelijke organisaties, wooncorporaties, inwoners van Nuenen (jong en oud), inwoners (die ervaring hebben met zorg), professionals uit het werkveld, adviesraad sociaal domein, huisartsen, jeugdartsen van GGD Brabant Zuidoost en medewerkers van de gemeente tot stand gekomen. In aanloop naar het opstellen van dit beleidskader hebben wij in 2021 teruggekeken en de visie geëvalueerd. Voor de totstandkoming van de visie op wonen, welzijn en zorg is in 2023 een analyse van het fysieke en het sociale domein gemaakt waarin de ontwikkelingen van het zorglandschap zijn meegenomen en wat dit betekent voor de toekomst van Nuenen. Die analyse en inbreng van de klankbordgroep is ook meegenomen in dit beleidskader.

2. Onze visie

Gelijk in kansen, verschil in aandacht

Dit document biedt een integrale visie op het sociaal domein en is kaderstellend voor beleidsstukken die later volgen. Het belangrijkste doel van deze visie is om de beweging van zorg naar preventie teweeg te brengen. Kijkend naar het huidige zorglandschap is te zien dat er veel druk ligt op de gespecialiseerde zorg en ondersteuning vanuit het sociaal domein. De visie op het sociaal domein biedt kaders om deze druk te verlichten zodat de zorg en ondersteuning toegankelijk en betaalbaar blijven. Dit doen wij door in te zetten op preventie en lichte vraagstukken (waar mogelijk) binnen de sociale basis in het eigen netwerk of voorliggende voorzieningen op te vangen. Hieronder staat de missie, visie en strategie op het sociaal domein. Verder concrete uitwerking vindt plaats in beleidsstukken, regelgeving, uitvoering(splannen), inkoop en subsidies.

2.1 Missie

Als gemeente Nuenen willen wij een sterke, gezonde en vitale samenleving zijn, waarin de inwoners voor elkaar klaarstaan. Waar het prettig wonen, recreëren en werken is in een veilige en gezonde leefomgeving.

2.2 Visie

De gemeente Nuenen is een veerkrachtige gemeente waarin sociale cohesie sterk is verankerd in de gemeenschap. Inwoners hebben aandacht voor elkaar waarin eenieder even belangrijk is, meetelt, regie voert op het eigen leven, samen-/ zelfredzaam is en naar vermogen volwaardig deelneemt aan een inclusieve samenleving.

2.3 Strategie

Daar waar inwoners het niet (helemaal zelfstandig) redden is er een vangnet van hulp en ondersteuning. Is er (tijdelijk) zorg op maat¹⁶ nodig, dan biedt de gemeente dat zo snel mogelijk. Onze uitvoeringsorganisatie Centrum Maatschappelijke Deelname (CMD) stelt binnen onze samenleving de bedoeling van de wetten centraal, met een brede en integrale aanpak vanuit een sterke focus op preventie. Wij zoeken de samenwerking op in het belang van de inwoners. De inwoner heeft recht op een oplossing. Die oplossing zoeken wij met de inwoner zo dichtbij mogelijk binnen de eigen mogelijkheden, eventueel in samenwerking met de samenleving. Een hulpvraag betekent niet altijd een probleem waar een (professionele) zorg- of ondersteuningstraject bij hoort. Professionele ondersteuning is altijd aanvullend en waar mogelijk tijdelijk. Veel dingen die wij meemaken horen nou eenmaal bij het normale leven. Wij investeren in het (sociale) netwerk of het opbouwen daarvan. Daarmee vergroten wij de veerkracht en zorgen wij dat iedereen deel blijft uitmaken van onze samenleving. Met subsidies en/of deskundigheid ondersteunen wij de cohesie en de veerkracht van de samenleving en bouwen wij een preventief aanbod op om de basis te versterken voor een toekomstbestendig financieel solide sociaal domein.

Om onze missie te bereiken krijgen de volgende acties aandacht:

15)Richtinggevend kader toegang lokale teams en integrale dienstverlening ([vng.nl](#) – maart 2024)

16)Zorg op maat, ook wel gepersonaliseerde zorg genoemd, is een benadering waarbij de zorgverlening wordt afgestemd op de individuele behoeften, voorkeuren en waarden van de patiënt.

1. Wij faciliteren buurten bij hun gemeenschapsactiviteiten, zoals buurtfeesten en sportevenementen om sociale cohesie te bevorderen en vrijwilligersprogramma's om inwoners te betrekken bij gemeenschapsprojecten.
2. Om de veiligheid (en het gevoel ervan) te verbeteren helpen wij mensen elkaar te leren kennen bij 'onbegrepen gedrag' en geven wij op verschillende manieren informatie over veiligheid. Tevens werken wij samen met politie en andere veiligheidsdiensten om criminaliteit te verminderen.
3. Wij maken gemeente Nuenen toegankelijk voor iedereen om inclusiviteit te bevorderen. Verder hebben wij verschillende voor iedereen toegankelijke ondersteuningsprojecten voor kwetsbare groepen, zoals ouderen en mensen met een beperking.
4. Wij stimuleren zelfredzaamheid door workshops en trainingen aan te bieden om de talenten en vaardigheden te ontwikkelen die daarbij helpen. Ook hebben wij verschillende buddy programma's waarbij ervaren inwoners anderen kunnen begeleiden en helpen.
5. Om inwoners op de hoogte te houden van initiatieven en mogelijkheden hebben wij aandacht voor communicatie en bewustwording met bijeenkomsten en nieuwsbrieven. Om bewustwording te creëren over het belang van sociale cohesie en inclusiviteit hebben wij communicatie-campagnes.
6. Wij gaan samenwerking aan met lokale organisaties om gezamenlijke doelen te bereiken, zoals partnerschappen met scholen, bedrijven en non-profitorganisaties. Wij bieden ondersteuning aan lokale initiatieven die bijdragen aan de missie met subsidies en professionele ondersteuning.

3. Van visie naar strategie naar uitvoering

De visie op het sociaal domein in Nuenen richt zich op het inspelen op toekomstige uitdagingen door het bevorderen van integraliteit, afstemming en samenwerking tussen professionals. De toenemende complexiteit van vraagstukken en financiële gevolgen vragen om een andere aanpak, waarbij kwaliteit, de kracht van de samenleving (samenkracht) en zelfredzaamheid van inwoners centraal staan.

3.1 De vier leidende principes van de visie sociaal domein

Uit de missie, visie en strategie leiden wij vier principes af die richtinggevend zijn voor de te ontwikkelen beleid, regelingen, uitvoering(splannen), subsidie en inkooptrajecten.

1. *Inwoner staat centraal – integrale aanpak:*
  - Inwoners krijgen een duidelijk aanspreekpunt en integrale hulp bij complexe situaties.
  - Samenwerking met andere domeinen zoals zorg, medisch, en fysieke leefomgeving is essentieel voor welzijn.
2. *Wij denken vanuit oplossingen – positieve gezondheid:*
  - Gebruik van bijvoorbeeld de doorbraakmethode en het principe van positieve gezondheid, dat zich richt op aanpassingsvermogen en betekenisvol leven.
  - Preventieve aanpak breiden wij verder uit.
3. *Uitbreiden van de sociale basis ter bevordering van de zelf- & samenredzaamheid:*
  - Versterking van het sociale netwerk en de samenkracht in wijken en dorpen.
  - Samenwerking met inwoners, vrijwilligers, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke partners om een gezonde sociale basis te creëren.
4. *Kwalitatief goed aanbod met rechtmatige verstrekking:*
  - Bestrijding van fraude en kwaliteitstoetsing binnen de Participatiewet en zorg.
  - Zorggelden besteden wij doelmatig en rechtmatig, met continue aandacht voor kwaliteit en bescherming van kwetsbare inwoners.
  - Integrale benadering van zorgfraude en preventie van criminele activiteiten.

* De consultants binnen de P-wet, Wmo en Jeugdwet voeren de gesprekken met onze inwoners over de aanvragen van gemeentelijke voorzieningen. Zij vervullen daarmee een belangrijke rol in alle vier de fases in de keten van toezicht en handhaven.

** Het kwaliteitstoezicht en rechtmatigheidstoezicht Wmo wordt binnen Nuenen niet uitgevoerd.

*** Het kwaliteitstoezicht binnen de Jeugdwet wordt uitgevoerd door met name de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd. Tevens is op 9 mei 2023 door het college bepaald dat een toezichthouder rechtmatigheid jeugd in dienst komt voor 10 voor de jeugd en werkzaam is voor de 11 gemeenten binnen de GR-Peelgemeenten.

**** Het rechtmatigheidstoezicht binnen de P-wet wordt door Dienst Dommelvallei uitgevoerd.

3.2 Belangrijkste aanbevelingen evaluatie visie 'Persoonlijk en dichtbij'

De raad heeft de aanbevelingen uit de evaluatie van de vorige visie 'Persoonlijk en dichtbij' op 17 februari 2022 vastgesteld. Deze uitgangspunten zijn:

1. Mismatch tussen werkzoekenden en arbeidsmarkt tegengaan.
2. Samenwerking in de arbeidsmarkregio maximaal benutten.
3. Complexiteit van de bijstandspopulatie aanpakken met passende activerende maatregelen.
4. Door preventie dure specialistische zorg uitstellen, tegengaan of verminderen.
5. Laagdrempelige toegang tot CMD en procesregie invoeren en verbeteren.
6. Betere samenwerking met medische verwijzers voor jeugd.
7. Balans tussen claimedgedrag en vraagverlegenheid.
8. Investeren in preventie om doorstroom naar zwaardere hulp te verminderen.
9. Realistische verwachtingen van zelfredzaamheid en informele hulp.
10. Ondersteuning voor overbelaste mantelzorgers.

3.3 Wat voor gemeente willen wij zijn?

De gemeente Nuenen is faciliterend bij initiatieven. Bij ingewikkeldere maatschappelijke problemen hoort een procesregie-houdende rol. Als procesregisseur werken wij samen met betrokken partijen binnen het sociaal domein. Wij stellen heldere verwachtingen, met duidelijke kaders en gezamenlijke doelen. Als partners dragen wij de verantwoordelijkheid voor de transformatie binnen het sociaal domein. Als het gaat om subsidie-/opdrachtverstrekkingen aan organisaties kan onze gemeenschap rekenen op ons accounthouderschap.

Accounthouderschap is gebaseerd op concrete resultaatafspraken met maatschappelijke impact. Wij volgen als accounthouder de resultaten, sturen vroegtijdig bij en waar nodig stoppen wij de samenwerking als het niet meer nodig is. Wij laten ons hierbij leiden door de vraag van de inwoner. Daarbij voelen wij ons ook verantwoordelijk voor duurzame inzet van middelen en zoeken met onze partners naar innovatieve oplossingen om duurzaamheid in het proces te waarborgen.

De gemeente en haar partners streven naar effectieve, efficiënte en preventieve oplossingen voor een toekomstbestendig sociaal domein. Belangrijke landelijke programma's voor die transformatie zijn het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Door invoering van het IZA worden middelen vrijgemaakt om regionale transformaties te bewerkstelligen om de zorg voor hulpbehoevenden toegankelijk, kwalitatief goed en betaalbaar te houden. De exacte verdeling van middelen binnen het IZA kan variëren afhankelijk van specifieke projecten, programma's en samenwerkingsverbanden die worden opgezet om de zorg te verbeteren en te transformeren. Vanuit het GALA wordt er richting gegeven aan de lokale uitvoering voor preventie, een verbeterde gezondheid en een

versterkte sociale basis. Concrete opgaven die voortkomen uit deze akkoorden richten zich onder meer op valpreventie voor ouderen, een kansrijke start voor kinderen, fysiek en mentaal welzijn, gezonde leefstijl en leefomgeving en het voorkomen van eenzaamheid.

Wij zetten de komende jaren binnen de Participatiewet extra in op deze doelgroep met specialistische begeleiding. De consultants Werk en Inkomen werken intensief samen in het CMD met andere specialisten in het sociaal domein om de doelen van de inwoners te realiseren. Dit doen wij door de inwoner te ondersteunen, begeleiden, motiveren en stimuleren, gericht op maximaal maatschappelijk participeren. Dit doen wij met onze doelgroepgerichte benadering.

Een belangrijke samenwerkingspartner in deze benadering is de WSD (Werk Samen Doen), het sociaal werkbedrijf van de regio. De WSD werkt samen met de consultants om de vaardigheden van de inwoners te bepalen, begeleiding te bieden en werkgelegenheid te genereren.

Naast de samenwerking met de WSD zetten wij ook in op intensieve samenwerking in de arbeidsmarkt-regio Zuidoost-Brabant. Dit doen wij met onze netwerkorganisatie 'Huis naar Werk'. In het strategisch meerjarenplan van de regio is speciale aandacht voor tekortsectoren (zoals bijvoorbeeld de zorg, het onderwijs en de bouw) en werkzoekenden en werkenden in een kwetsbare positie.

3.4 Preventie

Er is veel druk op de gespecialiseerde zorg en ondersteuning vanuit de Wmo en vooral de Jeugdhulp¹⁷. Met de samenleving houden wij de zorg op termijn effectief, beschikbaar voor iedereen en betaalbaar. Het reeds ingezet (preventief) beleid wordt vanuit de visie op het sociaal domein en vanuit deelnemers aan de participatiebijeenkomsten om tot deze visie te komen, ondersteund. Samen met onze betrokken inwoners, maatschappelijke organisaties, huisartsen, kinderopvang, scholen en bedrijven binnen Nuenen blijven wij inzetten op preventie. Het verenigingsleven en de ontmoetingsmogelijkheden zijn belangrijke pijlers om eenzaamheid tegen te gaan en kansengelijkheid te bevorderen. Toegankelijkheid van de juiste informatie en advies voor alle inwoners vergroot het gebruik van preventieve voorzieningen. In onze hechte gemeenschap is het welzijn van onze inwoners onze prioriteit. We bieden hulp en ondersteuning in de directe leefomgeving, werken samen met lokale netwerken en benutten de kracht van de lokale en elkaar steunende samenleving. We signaleren hulpvragen snel en pakken ze vroegtijdig samen met de inwoner op. Onze aanpak is vindplaatsgericht en we zoeken laagdrempelige oplossingen binnen de eigen mogelijkheden van de inwoners.

De vraag van de inwoner staat centraal, waarbij we kijken naar de oorzaken en de situatie waarin zij leven, zonder ons te laten beperken door regels en procedures¹⁸.

Binnen Nuenen pakken wij lichte vraagstukken op binnen het eigen netwerk (sociale basis). Een sluitende keten zorgt ervoor dat er geen nieuwe problemen ontstaan en dat bestaande problemen adequaat worden opgelost. Professionals en vrijwilligers delen signalen binnen het voorliggende veld, de netwerken en samenwerkingsverbanden en pakken deze samen aan. Wij kijken samen naar alternatieven en preventiemogelijkheden voordat formele hulp en ondersteuning nodig zijn. De behoeften variëren per individu, wijk of dorp. Daarom spelen wij in op wat de inwoner nodig heeft en er in die wijk of dat dorp leeft.

3.5 Meedoen en inclusie

In Nuenen kan iedereen zonder drempels deelnemen aan de samenleving, ongeacht beperkingen, leeftijd, huidskleur, geslacht, gender, religie, cultuur, of overtuigingen. Gemeente Nuenen heeft haar inclusief beleid met de ratificatie van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap verder doorontwikkeld.

Inclusief, toegankelijk en doorgankelijk Nuenen blijft aandacht vragen. Dat geldt op alle terreinen van het leven. Ook inclusief onderwijs is belangrijk, waarbij alle kinderen en jongeren welkom zijn op scholen dicht bij huis. De gemeente ondersteunt onderwijs door toegankelijke onderwijshuisvesting, leerlingenvervoer en regelt leerplicht. Met scholen voorkomen wij segregatie en bevorderen integratie.

3.6 Normaliseren

Problemen en tegenslagen zijn normaal en horen bij het leven. Inwoners van Nuenen moedigen wij aan om uitdagingen samen op te lossen en te accepteren wat niet kan veranderen. De gemeente faciliteert een sociale infrastructuur met een vitaal verenigingsleven en samenwerking tussen organisaties om een breed aanbod van voorzieningen te bieden. Wij pleiten voor een realistische inschatting van de zelfredzaamheid van kwetsbare inwoners en het leveren van zorg op maat.

17) <https://open.overheid.nl/documenten/oep-10eb14ef0d8a6adad086afb3e7bd0e9e817aaf1f/pdf>

18) BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT EN DE MINISTER VOOR RECHTSBESCHERMING
21 juni 2024: Kamerstuk 31839, nr. 1024 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen ([officiëlebekendmakingen.nl](https://officiëlebe bekendmakingen.nl))

4. Trends en ontwikkelingen

Met samenwerkingspartners, het CMD, de adviesraad sociaal domein en de raad zijn de trends en ontwikkelingen besproken. Een trend is de richting van een bepaalde ontwikkeling op langere termijn en is niet (of moeilijk) te beïnvloeden. Het kan ook de verwachte ontwikkeling zijn. De meeste trends versterken elkaar. Landelijke trends kunnen lokaal anders uitpakken.

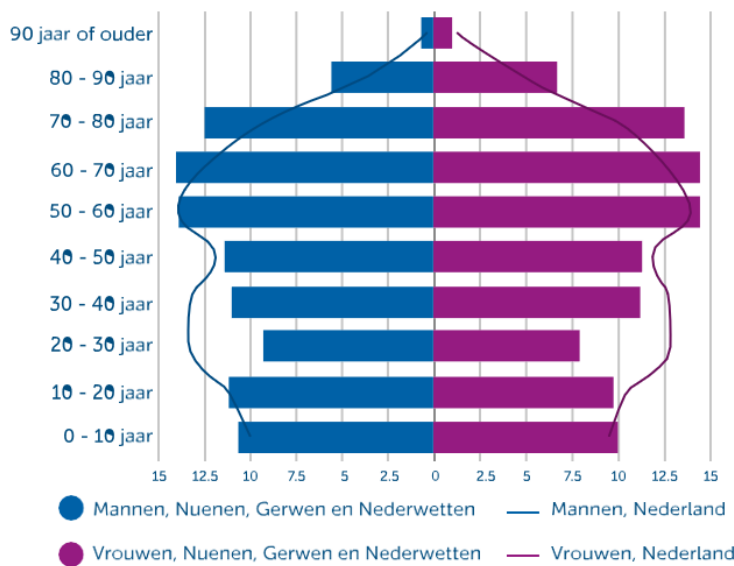
4.1 Algemene trends

Bij ongewijzigd financieel beleid van de rijksoverheid brengt de ontwikkelingen hieronder het risico met zich mee dat de bijdragen van het rijk de uitgaven niet meer dekken:

- Een groeiend aantal inwoners met een gevoel van eenzaamheid.
- Een groeiend aantal inwoners met neurologische aandoeningen.
- Het doorzetten van de sinds juli 2023 (op kleine schaal) stagnerende arbeidsmarkt.
- Een groeiend aantal kinderen dat opgroeit in armoede en in de knel raakt, eventueel vanwege structurele kansenongelijkheid.

Hieronder is de bevolkingsgroei op basis van leeftijdsopbouw te zien:

Leeftijdsopbouw, Nuenen, Gerwen en Nederwetten, 2024

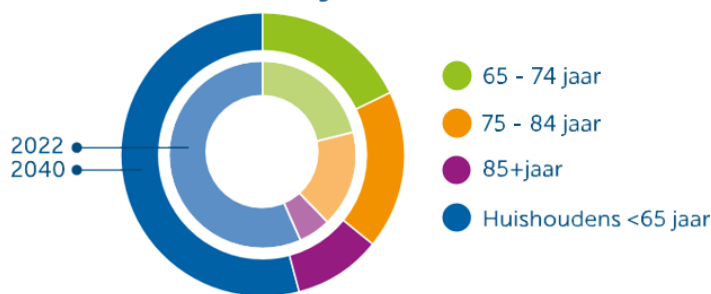
4.2 Demografische ontwikkelingen

De zorgvraag neemt toe mede door een trend naar extramuralisering van zorg en de complexere zorgvraag. Dat verhoogt de druk op mantelzorgers en vrijwilligers, en ook op de individuele specialistische zorg op maat. Het zorglandschap kampt tevens met een tekort aan zorgprofessionals. Dat merken wij ook in gemeente Nuenen. De groei van de inwoners van Nuenen vanwege het bouwen van 1.600 nieuwe woningen in Nuenen West en vanwege 9 % groei van de populatie door de schaal-sprong Brainportregio heeft gevolgen voor de zorg. Verder hebben wij te maken met dubbele vergrijzing en de toename van commerciële kleinschalige woonzorgcentra die een aanbod hebben waar cliënten buiten Nuenen of zelfs regio op af komen.

Bevolkingssamenstelling 2022 - 2040

Huishoudenssamenstelling 2022 - 2040

4.3 Krapte arbeidsmarkt en verandering doelgroep participatiewet

De arbeidsmarkt is krap met een historisch lage werkloosheid en een recordaantal banen. Dit heeft geleid tot een daling van het bijstandsbestand. Sinds juli 2023 remt de daling van het bijstandsbestand iets af. De doelgroep van de Participatiewet, waaronder mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, vraagt om meer ondersteuning en maatwerk. Er is een stijging van langdurig uitkeringsgerechtigden. Er zijn hervormingen in de arbeidsmarktinfrastructuur, zoals een gezamenlijk regionaal loket.

4.4 Bestaanszekerheid

Bestaanszekerheid is essentieel voor zelfredzaamheid, inclusief een voorspelbaar inkomen, werk, en een geschikte woning. Er is toenemende ongelijkheid op de arbeidsmarkt voor jongeren, vooral voor degenen zonder startkwalificatie, met een migratieachtergrond of gezondheidsbeperking. Nieuwe wetsvoorstellen proberen de positie van deze jongeren te verbeteren. Gemeenten krijgen een grotere rol in het begeleiden van kwetsbare jongeren naar werk.

4.5 Kanselijkheid/kansrijke start

Ouders hebben de primaire verantwoordelijkheid voor de opvoeding, maar soms is extra ondersteuning nodig. Investeren in een goede start voor elk kind is cruciaal voor een gezonde en kansrijke toekomst. Steeds meer inwoners hebben echter moeite om volledig mee te doen in de samenleving door diverse oorzaken zoals persoonlijke omstandigheden, beperkingen en armoede.

Die achterstand beïnvloedt ook hun kinderen, die risico lopen op problemen later in het leven.

Een van onze belangrijke samenwerkingspartners hierin is het Jeugdgezondheidszorg (JGZ)¹⁹. Het doel van onze JGZ is het bevorderen, beschermen en beveiligen van de gezondheid en de lichamelijke en geestelijke ontwikkeling van jeugdigen van 0-18 jaar, zowel individueel als op populatieniveau.

4.6 Gezonde leefstijl

Een gezonde leefstijl omvat meer dan sport en bewegen; het omvat ook kunst, cultuur, gezonde voeding en sociaal-emotionele ontwikkeling. De gemeente Nuenen, bekend als Van Gogh Village, faciliteert een sociale infrastructuur die sport, cultuur en kunst bevordert om sociale cohesie en veerkracht te versterken. Sport en een gezonde leefstijl hebben een preventieve werking en dragen bij aan het welzijn van de inwoners. Dat zorgt voor vitalere inwoners welke minder snel een beroep doen op het zorgsysteem. Problemen zoals armoede, schulden, en eenzaamheid beïnvloeden de gezondheid en fitheid van inwoners.

4.7 Grote druk op mantelzorgers

Mantelzorgers zorgen voor naasten op basis van persoonlijke relaties, vaak zonder keuze. Door dubbele vergrijzing en kleinere huishoudens neemt de druk op mantelzorgers toe. De gemeente ondersteunt mantelzorgers met middelen, ruimte, kennis en mantelzorgondersteuning, met extra aandacht voor jonge en werkende mantelzorgers.

4.8 Verandering wet en regelgeving

- Wijziging van de Wmo en Jeugdwet: Gemeenten krijgen meer mogelijkheden om fraude aan te pakken en onrechtmatig besteed geld terug te vorderen.
- Verkennend Gesprek: om onnodig medicaliseren te voorkomen voert het rijk vanaf 2025 het 'verkennend gesprek' in, uitgevoerd door een ggz-professional en waar nodig ook een sociaal domein professional.
- Inkomensafhankelijke eigen bijdrage: Vanaf 1 januari 2026 wordt een inkomensafhankelijke eigen bijdrage voor alle Wmo-voorzieningen ingevoerd.

¹⁹ <https://www.ggdbzo.nl/professional/jeugdgezondheidszorg-jgz/>

- Decentralisatie Beschermd Wonen: De verantwoordelijkheid voor Beschermd Wonen verschuift naar individuele gemeenten, met uitstel tot 1 januari 2025 of mogelijk 2026.
- Participatiewet in Balans: Is de herziening van de Participatiewet om een toereikend bestaansminimum te garanderen en armoede te bestrijden, met een programmaplan in drie sporen.
- Wetsvoorstel aanpak meervoudige problematiek (Wams): Dit wetsvoorstel verankert de taak en grondslagen voor gegevensverwerking voor gemeenten om zorg te dragen voor een meldpunt voor inwoners en professionals.

4.9 Financiële ontwikkelingen

De rijksmiddelen voor jeugdhulp en Wmo zitten in de algemene uitkering, waardoor specifieke bedragen moeilijk te herleiden zijn. Gemeenten zien stijgende kosten voor jeugdhulp en Wmo. Grootschalige bezuinigingen zijn voorlopig niet nodig. Door maatregelen van kinderrechtshouders kunnen echter onverwacht grote uitgaven ontstaan. De verwachte kosten voor Wmo stijgen door vergrijzing (zie bij demografische ontwikkelingen).

Nieuwe financieringsmethoden moeten tekorten beter aantonen, maar er zijn geen garanties voor aanvulling van deze tekorten.

De Participatiewet in balans richt zich op begeleiding naar de arbeidsmarkt, maar de kosten hiervan zijn nog niet volledig in beeld. Extra middelen zijn beschikbaar gesteld voor de Wet arbeidsmarkt in balans (WAB) en sociaal werkbedrijven.

Het budget voor bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies fluctueert met de werkelijke uitgaven, maar dit geldt niet voor re- integratie- en begeleidingsmiddelen.

5. Effectmonitoring

Onze gemeentelijke organisatie is continu bezig om door te groeien op het gebied van datagestuurde werken en wij willen toewerken naar meer 'live' inzicht in data. Steeds meer en beter wordt beschikbare data inzichtelijk gemaakt, geanalyseerd en gebruikt in overwegingen. Wij voorspellen op basis van deze inzichten ontwikkelingen steeds beter en spelen daar zo goed mogelijk op in. Na gedegen analyses gebruiken wij de data in onze overwegingen. Harde cijfers en data zeggen echter niet altijd alles. Het verhaal achter de cijfers is voornamelijk binnen het sociaal domein vaak veelzeggender.

Per beleidsterrein en bij de uitvoering van de acties wil de gemeente de gewenste beweging, waar de visie kaderstellend voor is, realiseren. Per domein volgen en monitoren wij de uitvoering of de gewenste effecten behaald zijn. Op basis van de monitoring (Monitor Sociaal Domein) zijn wij continu bezig met het leren en doorontwikkelen binnen het sociaal domein en herijken wij de uitvoering voor de effectiviteit.

Om meer grip te krijgen op de kwaliteit en kosten hebben wij inzicht en kennis uit beschikbare data nodig. Met alle maatschappelijke partners die een rol daarin hebben houden wij accountgesprekken voor de monitoring van het bereik en effecten. Tijdens deze gesprekken staan wij stil bij wat er is bereikt, wat goed werkt en wat beter kan en wat de belangrijkste uitvoeringsactiviteiten zijn voor het komende jaar.

De meerjarenbegroting dient als financieel kader waarbinnen we ons beleid taakstellend uitvoeren. Wij voeren ons bestaand beleid uit binnen de bestaande budgetten. Vanwege het openeinde karakter van de wetten passen wij de begroting met de Tussentijdse Rapportages aan de hand van de actuele ontwikkelingen. Op basis van een actuele, reële meerjarenbegroting monitoren wij de financiële ontwikkelingen voor lange termijn. Via de jaarlijkse Planning- & Controlcyclus (P&C-cyclus) is de gemeenteraad aan zet om te sturen, keuzes te maken en de begroting aan te passen als dat nodig is.

Verder sluiten wij voor de monitoring zoveel mogelijk aan bij monitoren en indicatoren die er al zijn.

Met onze samenwerkingspartner, de LEVgroep spreken wij Kritieke Prestatie Indicatoren (KPI's) af. Dit vertalen wij tot kwantitatieve en kwalitatieve rapportages. Daarmee bewaken wij op basis van feiten en ervaringen de voortgang en sturen wij indien nodig ook bij. Het doel is om te transformeren naar steeds meer preventie, algemeen toegankelijke voorzieningen en versterking van de veerkracht van de Nuenense samenleving. Daarmee zetten wij minder specialistische professionele zorg in, met als bijeffect besparen van de kosten,

Wij monitoren de kostenbesparing. Voor een aantal hulpvragen gaan we doorrekenen hoe hoog de kosten geweest zouden zijn bij doorverwijzing naar maatwerkvoorzieningen, versus de kosten van de inzet op laagdrempelige activiteiten en ondersteuning binnen de sociale basis of het eigen netwerk van inwoners.

Tot slot nog een kanttekening. Wij hebben beperkt invloed op de wereld om ons heen. Demografische ontwikkelingen, regionale of landelijke beleidskeuzes, maar ook oorlogen hebben invloed op de uitkomst van onze inzet. In beeld brengen van resultaten en effecten binnen het sociaal domein is daarom lastig.

Ook zijn bij bijvoorbeeld de resultaten en effecten van preventieve maatregelen pas op langere termijn zichtbaar. De effecten van onze keuzes op andere domeinen en die van het sociaal domein zijn niet altijd direct herleidbaar. Inzet op preventie kan van invloed zijn op het medisch domein (Zorgverzekeringswet) en de langdurige zorg (Wet langdurige zorg). De (keten)samenwerking met andere domeinen is nodig om ergens alsnog duiding van al het inzet te kunnen vinden.

6. Het CMD

Onze integrale toegang

Het Centrum Maatschappelijke Deelname (CMD) is een netwerkorganisatie dat één loket vormt voor onze inwoners. Het CMD vormt één team voor Jeugd, Wmo en W&I. Inwoners Nuenen hier terecht voor vragen over schuldhulpverlening, maatschappelijke deelname, taal en integratie en tal van andere zaken. Samen met een vaste CMD-medewerker kijkt de inwoner naar de eigen situatie en zorgvraag. De vraag van de inwoner staat centraal. Ook de huisarts, de school van de kinderen of een andere instantie kan adviseren contact op te nemen met het CMD. Het brede netwerk en de vele onderwerpen die bij het CMD aan bod kunnen komen borgt de integrale kijk op het leven van onze inwoners. Het CMD-team is verantwoordelijk voor vraagverheldering, ondersteuning, casusregie en indicatiestelling voor specialistische hulp en ondersteuning.

De activiteiten op dit plaatje zijn niet limitatief. Er gebeuren nog veel meer goede dingen op vele plaatsen waarin de gemeente Nuenen vanuit verschillende rollen in bijdraagt. De gemeente draagt verschillende rollen, dan is de gemeente aanjager, dan weer facilitator, of procesregisseur, of uitvoerder, of zelfs accounthouder / opdrachtgever.

6.1 Toegang tot het CMD

Er zijn verschillende mogelijkheden om in contact te komen met de gemeente over onderwerpen binnen het sociaal domein.

Participatiewet (W&I) wordt binnen de Dienst Dommelvallei uitgevoerd, waar inwoners ondersteuning krijgen om zo snel mogelijk (naar kunnen) werk te vinden en gedurende dat proces inkomstenondersteuning te ontvangen.

Met het CMD zijn wij er in geslaagd een laagdrempelige toegang te creëren voor advies, ondersteuning, hulp en professionele zorg. Onze inwoners, maar ook de zorgprofessionals en het onderwijs weten ons te vinden.

Het laagdrempelige karakter van het CMD heeft ook haar financiële gevolgen. Een grote toestroom leidt vanzelf tot hogere uitgaven. Ook moeten wij constateren dat voor sommige inwoners de eigen verantwoordelijkheid en het opbouwen van een netwerk een brug te ver is. Deze mensen willen wij graag ook ontmoeten.

Een klein deel van de inwoners weet de weg helaas nog niet naar het CMD te vinden. Meer wijkgericht werken kan hierbij helpen. Uitbreiden van de pilot wijkgericht werken in Gerwen naar heel Nuenen vindt plaats wanneer de evaluatie daarvan daar aanleiding voor geeft. Om meer integraal samen te werken (in sommige casussen) verbeteren wij de samenwerkingen met W&I vanuit de Participatiewet met de andere professionals binnen het CMD. Dat past ook binnen de uitgangspunten van de conceptwet Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein.

Binnen het CMD blijven wij inzetten:

- om mantelzorgers te ondersteunen en overbelasting tegen te gaan, met de inzet op bijvoorbeeld kortdurend verblijf, verbreden van de mogelijkheden van dagbesteding, logeermogelijkheden, maatjesprojecten en huiskamers.
- op promotie, zodat het CMD bij onze contractpartners, ketenpartners, netwerken, zoals zorgaanbieders, scholen maar ook huisartsen en onze inwoners bekend is. Onze procedure van intake, onderzoek hulpvraag, zoeken naar passende oplossingen, ook in eigen netwerk en voorliggend veld (bij voorkeur door het CMD) is bekend.
- op de aanpak wijkgericht werken. Na evaluatie beoordelen wij of uitbreiding van de pilot wijkgericht werken in Gerwen over heel Nuenen wenselijk is.
- op het bouwen aan een goede relatie met ons netwerk. Met regelmaat stemmen wij af en investeren wij in het opbouwen van een goede en intensieve relatie met (huis) artsen, zorgaanbieders en scholen. Zij zijn daarmee op de hoogte van de mogelijkheden die het CMD kan bieden en de mogelijkheden in het voorliggend veld. Dit zorgt ook de groei van nieuwe aanvragen bij het CMD door zorgbehoevenden, waarin geïnvesteerd dient te worden.
- op preventie. Via de LEVgroep bieden wij de mogelijkheid van algemeen maatschappelijk werk. Hier hebben wij goede ervaringen mee. Dit kan uitgebreid worden als alternatief voor de inzet van het duurdere product begeleiding.
- op de mogelijkheden voor afschalen van zorg op basis van de mogelijkheden per cliënt. Dat doen wij door zowel te zoeken naar de mogelijkheden in het voorliggend veld, de sociale basis als ook binnen andere wet- en regelgeving.
- op preventief jeugdbeleid door het vergroten van het bereik van het jongerenwerk, pilot inzet jeugdhulp op scholen, oudercafé en Kansrijke start en prenataal spreekuur.
- op datagericht werken. Met de aanstelling van de dataonderzoeker zetten kunnen wij ook steviger inzetten op (steekproefsgewijs) controle op de rechtmatigheid van de inzet van de Jeugd en Wmo middelen (signalerend of de zorg daadwerkelijk geleverd is waarvoor wij betalen, is de betaling passend bij type zorg en nader onderzoek op cliëntniveau door consultants, ook bij een verlenging van zorg: is de indicatie nog gerechtvaardigd, ligt er een onderbouwd behandelplan ten grondslag aan de inzet van een product)?
- op de eigen kracht van de inwoner en de samenleving van Nuenen. Die eigen kracht brengen wij in beeld tijdens het keukentafelgesprek of het onderzoek. Welke mogelijkheden zijn er, binnen de grenzen van wat juridisch is toegestaan en werkelijk helpend is om verbetering te brengen in het leven.
- op het opbouwen van een goede relatie met het bedrijfsleven in de regio. Vooral die bedrijven die mogelijkheden hebben voor mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt.
- op passende zorg. Wij maken onderscheid tussen zogenaamde zorgcliënten en mensen in de bijstand die een gereede kans hebben om binnen afzienbare tijd uit de bijstand te geraken. Bij de eerste groep zal de aandacht primair moeten uitgaan naar een integrale aanpak van de onderliggende problematieken (zoals schuldenproblematiek, verslavingen en/of psychische stoornissen).
- op samenkracht. Daarbij investeren wij naar een grotere mate van integrale aanpak en samenwerking op het gebied van de Wmo, de Jeugdwet en de Participatiewet. Ook werken wij, de inwoner centraal stellend, samen in andere combinaties, bijvoorbeeld maatschappelijke ondersteuning met wijkverpleging, arbeidstoeleiding met schuldhulpverlening en jeugdhulp met passend onderwijs.

Wij zetten in op zoveel mogelijk dat inwoners de eigen verantwoordelijkheid nemen en naar vermogen zelfregie voeren. Daar waar noodzakelijk en niet anders kan biedt het CMD direct een individuele specialistische maatwerk ondersteuning.